

Rob Ruijtenberg

NKWK: CONCRETE ANTWOORDEN OP WATER- EN KLIMAATVRAGEN VAN DE 21E EEUW

Met het Nationaal Kennis- en innovatieprogramma Water en Klimaat (NKWK) zetten overheden, kennisinstellingen en bedrijven een belangrijke volgende stap in het beantwoorden van kennisvragen op het snijvlak van water en klimaat. Ook nu het Rijk de richting van de oplossingen heeft vastgelegd in de Deltabeslissingen, blijven nieuwe inzichten, innovaties én concrete toepassingen hard nodig voor een duurzame, waterbestendige inrichting van Nederland. En daarmee voor de rest van de wereld, aldus Rob Ruijtenberg van STOWA. Rob is namens STOWA één van de kwartiermakers van het programma.

De vragen waarop het nieuwe kennisprogramma antwoorden moet zien te vinden, worden steeds concreter nu het Kabinet in de Deltabeslissingen heeft voorgesorteerd op de richting, aldus Rob Ruijtenberg. STOWA heeft in het kennisprogramma Deltaproof al het nodige praktijkgericht onderzoek uitgevoerd op het gebied van klimaatrobuust regionaal waterbeheer. Denk aan meerlaagsveiligheid, multifunctionele waterkeringen, zoetwaterbeschikbaarheid en verzilting. 'Deze kennis nemen we uiteraard mee in het NKWK.'

Eigenlijk is het volgens Rob beter om te spreken over een netwerk dan over een specifiek programma. 'Het NKWK richt zich op de hele keten die loopt van fundamenteel onderzoek tot en met innovatie in de praktijk. Vanuit inhoudelijke vragen zoeken de betrokken partijen elkaar op, proberen we onze vragen te bundelen, en bekijken we met elkaar hoe deze het best beantwoord kunnen worden. Vragenstellers en kennishouders leggen op deze manier kennis en kunde bij elkaar. Door de vraag te stellen wordt er ook verwacht dat er (financiële) middelen mee komen om de vraag beantwoord te krijgen.'

SLIM WATERMANAGEMENT

Op dit ogenblik worden er in het NKWK drie thema's met voorrang opgepakt. Het betreft Kustgenese, de Klimaatbestendige Stad en Slim Watermanagement. Ruijtenberg daarover: 'Iedereen weet dat hoofdwatersysteem en regionale systemen sterk op elkaar ingrijpen. Slim watermanagement betekent dat je de maatregelen daar neemt waar ze het meest (kosten)effectief zijn. Maar ook dat je voorkomt dat maatregelen die je op de ene plek neemt, elders voor problemen zorgen. Denk aan het afvoeren van water vanuit regionale systemen op het hoofdwatersysteem als dat al enorm belast is. In principe benut je het gehele watersysteem. Vanuit het NKWK organiseren we nu een tweedaagse, waarin partijen gezamenlijk de kennisvragen en mogelijke antwoorden op dit gebied in kaart brengen. Het doel is om aan het eind van de tweedaagse een gedragen onderzoeksprogrammering te hebben waar het al lopende project Slim Watermanagement mee verder kan. Voor Kustgenese en Klimaatbestendige stad worden er vergelijkbare acties opgezet. Daarnaast verkennen we andere potentiële onderzoekslijnen waarin het NKWK meerwaarde kan

bieden. Hierbij kun je denken aan Natte kunstwerken (VONK-project) / Asset management, Water & Energie, Voorzieningenniveau en Verzilting.’

BLAUWDruk

De manier waarop het programma is vormgegeven, lijkt erg op de werkwijze van STOWA. Maar nu uitgerold over de gehele watersector, aldus Ruijtenberg. ‘Vanuit STOWA zijn we al jaren gewend de gezamenlijke vragen van regionale waterbeheerders te definiëren en daar kennisinstellingen en mogelijk bedrijven bij te zoeken voor het vinden van effectieve, praktijkgerichte oplossingen. Dat gaat in het NKWK nog breder gebeuren, met alle bij het waterbeheer betrokken partijen. We hopen daarmee te komen tot antwoorden waar alle partijen echt mee uit de voeten kunnen en beter van worden. We bundelen de kennisvragen, de belangen, het innoverend vermogen en de budgetten van overheden, kennisinstellingen en bedrijven om te komen tot maximaal rendement voor alle betrokken partijen.’

Ten slotte: Er lopen al de nodige kennisprogramma’s bij diverse partijen. Het is daarom niet de bedoeling dat er weer een compleet nieuw programma wordt opgetuigd, aldus Ruijtenberg. ‘We bekijken nadrukkelijk hoe water-en-klimaatvragen in lopende programma’s opgepakt of ingepast kunnen worden. Het NKWK heeft dus ook geen centrale pot met geld, maar werkt volgens het principe van netwerkprogrammering, waarbij gebundelde vragen en mogelijke antwoorden aan elkaar worden gekoppeld. Op die manier versterken we de samenhang tussen programma’s, voorkomen we dubbel werk en vergroten we de effectiviteit. Het NKWK geeft zo tevens een stevige impuls aan het internationaal te gelde maken van onze *know how*. En de krachtenbundeling in het NKWK vergroot de mogelijkheden om een bijdrage te krijgen uit Europese onderzoeksbudgetten, zoals Horizon 2020.’

Initiatiefnemers van het NKWK zijn de Deltacommissaris, NWO, het ministerie van I&M, Rijkswaterstaat, de waterschappen/STOWA, Deltares, Wageningen UR, TNO, KNMI en het bedrijfsleven. Ook de Topsector Water ondersteunt dit initiatief, evenals het ministerie van EZ, RIVM en PBL. STOWA-voorzitter Luc Kohsiek is lid van de Raad van Toezicht van NKWK, directeur Joost Buntsma zit in de Programmaraad.